

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-312/14-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291
Sídlo	Olbrachtova 291, 537 01 Chrudim
E-mail právnické osoby	info@gjr.cz
IČO	60 103 337
Identifikátor	600 011 887
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Klárou Jelinkovou, ředitelkou
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Olbrachtova 291, 537 01 Chrudim
Termín inspekční činnosti	14. až 16. a 24. 4. 2014

Inspekční činnost byla zahájena v Gymnáziu Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291 (dále „škola“) předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaměřená zejména na posouzení souladu školních vzdělávacích programů s rámcovými vzdělávacími programy a na jejich realizaci, rozvoj a dosažení potřebných kompetencí a gramotností žáků, na podporu inovací a řízení střední školy.

Posuzovaným obdobím byly školní roky 2011/2012 až 2013/2014 do data inspekční činnosti.

Charakteristika

Škola vykonává v jediné budově činnost střední školy a školní jídelny. Ve škole jsou realizovány dva obory vzdělání: 79-41-K/81 Gymnázium s délkou vzdělávání osm let a 79-41-K/41 Gymnázium s délkou vzdělávání čtyři roky. Ke dni zahájení inspekční

činnosti 14. 4. 2014 škola vykazovala celkově 464 žáky. Stávající počet žáků školy tak tvořil cca 64 % z nejvyššího povoleného počtu (kapacity) 720 žáků uvedeného v rejstříku škol a školských zařízení.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Ve vedení školy je ředitelka od roku 2011. Od svého nástupu analyzovala a řešila zlepšení podmínek a zkvalitnění vzdělávacího procesu a využívala možností k získávání finančních prostředků z Evropských sociálních fondů (viz níže uvedené projekty). Rovněž vyhotovila výhledový koncepční plán rozvoje školy zaměřený především na postupnou rekonstrukci budovy školy a materiálně technického vybavení učeben. Nastavila funkční kontrolní systém vzdělávání a každoročně zpracovává metodický pokyn pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Demokraticky přistupuje k vedení školy a názorům vyučujících naslouchá. Zavedla informační a komunikační systém mezi školou a zákonnými zástupci žáků umožňující dálkový přístup. Své aktivity směřuje také k vyhledávání nových partnerství v oblastech středoškolské činnosti a trhu práce. Určitou rezervu však shledává v rozvoji mezinárodní spolupráce, a to především ve využití programů organizovaných *Národní agenturou pro evropské vzdělávací programy*.

Realizované školní vzdělávací programy (dále ŠVP) odpovídají zápisu oborů vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení, avšak svým obsahem a zpracováním nebyly plně v souladu s rámcovými vzdělávacími programy pro příslušný obor vzdělání (dále RVP), a to zejména v rozpracování vzdělávacího obsahu (učiva), resp. i v úplnosti očekávaných výstupů.

Při přijímání žáků ke vzdělávání, v průběhu i ukončování vzdělávání nebylo zjištěno porušení principu rovných příležitostí. Vzdělávání bylo organizováno v souladu s ustanoveními právních předpisů. Z důvodu vhodnějšího dopravního spojení při dojíždění žáků vedení školy zařadilo jako jedinou větší přestávku pouze přestávku polední, která trvá 30 minut, a přestávky po nulté, čtvrté a dalších vyučovacích hodinách pouze pětiminutové. Uvedené délky přestávek jsou podle příslušného ustanovení právního předpisu minimální.

Evidence úrazů je vedena, z počtu úrazů nejsou zřejmé žádné negativní trendy. Žáci byli seznamováni se zásadami bezpečného chování, prokazatelně byli seznámeni se školním řádem. Prostory a vybavení školy nevykazují rizikové prvky.

Výchovná poradkyně vede evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a o těchto žácích předává informace třídním učitelům. Věnuje se též kariérovému poradenství, ojedinele řeší i různé problémy. Do školy dochází jeden den v týdnu také školní psychologka, která v rámci své odbornosti žákům pomáhá s vhodnou volbou následného studia i jejich některými studijními problémy. Na počátku tohoto školního roku došlo k personální změně na pozici školního metodika prevence sociálně patologických jevů. Nová metodička usiluje v rámci prevence těchto jevů o nalezení a zajištění systému přednášek a besed. K prevenci patří i realizovaný adaptační kurz pro nové žáky.

V době inspekční činnosti ve škole pracovalo 55 zaměstnanců, z nichž bylo 40 pedagogických pracovníků. V pedagogickém sboru převažovali odborně kvalifikovaní vyučující (97,5 %). V rámci naplnění přímé pedagogické činnosti někteří pedagogové vyučují i předměty mimo svoji odbornou specializaci (aprobaci). Prohlubování odborných kompetencí pedagogických pracovníků se realizuje podle vypracovaného časového harmonogramu formou dalšího vzdělávání, a to podle požadavků jednotlivých

předmětových komisí a učitelů. Vzdělávání v nových metodách a formách práce se uskutečňuje také díky projektové činnosti.

Materiálně technické podmínky umožňují realizaci ŠVP. Ve škole jsou k dispozici běžné učebny a odborné učebny. K odborným patří pět učeben cizích jazyků, dvě učebny fyziky a fyzikální laboratoř, chemická laboratoř, učebna biologie a biologická laboratoř, učebna přírodovědných předmětů, učebna zeměpisu, tři počítačové učebny, učebna pro výuku hudební výchovy, učebna pro výuku výtvarné výchovy a další tři učebny. Žákům jsou k dispozici knihovny pro posílení čtenářské gramotnosti ve všech vyučovaných jazycích. Pro vyučování tělesné výchovy jsou určeny dvě tělocvičny, posilovna, v omezené míře společenský sál, školní hřiště a travnatá plocha na městské ploché dráze. V době inspekční činnosti probíhala rekonstrukce učeben v části přírodovědné sekce z finančních prostředků níže uvedeného projektu *Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Pardubickém kraji*. Vybudována byla chemická přípravná, vzniká i přípravná pro biologii. V rámci tohoto projektu budou zakoupeny některé nové pomůcky pro přírodovědné předměty včetně zeměpisu (ve fyzice zůstávají pomůcky vesměs dřívějšího data pořízení), instalovány interaktivní tabule včetně dalšího vybavení a příslušenství, počítáno je i s výpočetní technikou. Pro udržení kvality vzdělávání vedení školy v současnosti rovněž řeší modernizaci zastarávajícího vybavení ve dvou počítačových učebnách.

V loňském roce byl z dotace od zřizovatele školy pořízen odvlhčovací systém v suterénu budovy školy včetně nového osvětlení, byla provedena výměna oken a rekonstrukce společenského sálu, kde škola ze svých provozních prostředků zajistila ozvučení, osvětlení a nové židle. Na základě požadavků žáků byla v roce 2012 zřízena společenská místnost pro trávení přestávek a osobního volna. Žáci se sami podíleli na designu této místnosti, vymalování a za pomoci *Spolku příznivců gymnázia* (spolek složený převážně z rodičů žáků) pořídili i potřebné vybavení. Z grantů vyhlášených významnými regionálními firmami byly nově nakoupeny také dvě soupravy pro fyzikální vzdělávání.

Realizací projektů podpořených Evropskou unií (dále EU) a státním rozpočtem České republiky škola zkvalitňuje vzdělávání a vylepšuje své materiálně technické podmínky. V projektu nazvaném *EU peníze středním školám* orientovaném na zkvalitnění výuky prostřednictvím informačních a komunikačních technologií a inovace ve vzdělávání byly pedagogy vytvořeny digitální výukové materiály podporující především jazykové a přírodovědné vzdělávání a rozvoj finanční gramotnosti. Zapojením do projektu Pardubického kraje nazvaného *Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Pardubickém kraji* se propojilo základní vzdělávání se středoškolským skrze organizaci *Projektového dne*. Žáci základních škol si sami volí pro ně zajímavá témata a formou besed a přednášek prohlubují své znalosti. Z tohoto projektu, jak je uvedeno výše, část finančních prostředků byla investována na rekonstrukci a stavební úpravy čtyř učeben.

Také vlastní doplňková činnost v oblasti pronájmu prostor školy ke komerčním účelům přináší část finančních prostředků sloužících pro nákup dalšího vybavení školy, učebních pomůcek a materiálu. I aktivní činnost sportovního klubu školy, který je provozován za úplatu, vyžadující registrované členství přináší finanční prostředky na pořízení nového sportovního vybavení a obměnu náradí a náčiní. Rovněž již zmíněný *Spolek příznivců gymnázia* se finančně podílí na hrazení některých nákladů spojených s činnostmi žáků např. cestovních nákladů, nákladů na odměny, exkurze, pořádání maturitního plesu a nákladů na školního psychologa. Místní chrudimské firmy škole přispívají na její aktivity většinou zvýhodněnou cenou nebo výhodnými smluvními podmínkami. Město Chrudim

těž škole přispívá na další sportovní aktivity. Z grantu Pardubického kraje je financován tradiční volejbalový turnaj.

Činnost školy odpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. Personální zabezpečení i materiálně technické podmínky umožňují realizaci ŠVP. ŠVP svým zpracováním plně neodpovídá příslušným RVP. Účast školy v projektech Evropské unie, realizace vlastních projektů a spolupráce s partnery školy ekonomicky ovlivňují modernizaci školy, umožňují zkvalitňování výuky.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

V navštívených hodinách českého jazyka a literatury žáci nižšího gymnázia byli již plně adaptováni na pracovní zátěž středoškolského vzdělávání, přesto vyučující diferencoval některé části učiva až do tří samostatných navazujících úkolů podle jejich tempa práce. Individuálně kontroloval pochopení a zvládnutí zadaných aktivit. Metody a formy práce vedly k upevňování předcházejícího učiva s jeho následným prohlubováním. Pedagogové vyššího gymnázia volili metody vzájemného učení při diferencované skupinové práci, která byla hodnocena mezi žáky ve skupině v procentech s ohledem na jejich pracovní zapojení. Výsledky práce byly vybranými zástupci prezentovány ostatním spolužákům s následným zápisem do sešitu. V některých hodinách vyučující využil pro zpestření a k lepšímu porozumění i názornou ukázkou formou prezentace probíraného tématu. Po metodické stránce práce s prezentací byla efektivní a byla prostrídána s prací v pracovním sešitě či řízeným dialogem vyučujícího. Z didaktických pomůcek učitelé nejčastěji využili datový projektor a prezentace nebo pro upevňování a procvičování učiva vlastní vytvořené pracovní listy. Žáci jeví o probíranou látku zájem a s učitelem ochotně spolupracovali nebo prokazovali i širší vědomosti k danému tématu. Hospitované hodiny cizích jazyků měly rovněž kvalitní úroveň. Metody a formy práce byly vhodně voleny s ohledem na věk žáků. Učitelé kladli důraz především na rozvoj komunikačních dovedností, individuálně přistupovali k žákovi a posilovali jeho sebevědomí pro vyjádření vlastního názoru. Často propojovali části učiva s ohledem na uplatnění v reálném životě a mezipředmětově provazovali souvislosti. Pro udržení koncentrace někteří vyučující volili skupinovou práci se změnou pracovního místa, střídavou práci na tabuli nebo zařazovali pohybové prvky. Téměř vždy kontrolovali pracovní tempo a pochopení látky, minimalizovali frontální formu práce (viděna pouze při výkladové části hodiny), žáky motivovali pochvalou nebo klasifikací za aktivitu. Žáci byli vzděláváni v příjemné pracovní atmosféře a s učitelem zúčastněně komunikovali. Přestože z didaktických pomůcek byl využit pouze audiovizuální přehrávač, ojediněle i promítnutí cvičení na promítací plátno, zvolené formy práce a metodicky promyšlené hodiny byly efektivní.

V hospitovaných hodinách matematiky a předmětů přírodovědného charakteru byly zastoupeny hodiny procvičovací i výkladové. V hodinách matematiky žáci převážně počítali samostatně, i když s některými nedostatky, pouze ojediněle bylo zjištěno opisování řešení z tabule. Prokázané matematické dovednosti a vědomosti žáků zejména na vyšším stupni gymnázia byly celkově průměrné. Ve fyzice však měli žáci podstatně větší těžkosti s řešením problémů a s aplikací poznatků. Jejich aktivita byla při sledovaných hodinách na vyšším stupni gymnázia nižší. Výkladové hodiny měly především frontální charakter. V navštívených hodinách byly zařazeny různé vyučovací metody spíše ojediněle.

V rámci hospitovaných hodin zeměpisu a informatiky a výpočetní techniky zvolené metody a formy práce podporovaly aktivní přístup žáků. Neprobíhala pouze frontální výuka s aktivizačními prvky, ale byla zhlédnuta samostatná práce žáků a řízené i spontánní

vyhledávání informací v literatuře i pomocí výpočetní techniky. Zařazována byla rovněž i skupinová práce. Pracovní tempo ve vyučovacích hodinách odpovídalo věku a schopnostem žáků. Ve výuce nebyly odborné nedostatky, výklad byl dostatečně názorný, často s využitím výpočetní techniky a řady učebních pomůcek (např. mapy, atlasy). Ve vyučovacích hodinách byla zařazena i práce s chybou. Žáci vesměs prokazovali odpovídající znalosti a dovednosti. Nejen ve sledovaných vyučovacích hodinách informatiky a výpočetní techniky bylo činností pojetí výuky bez ztrátových časů při aktivním zapojení obvykle všech přítomných žáků. Vzdělávání směřovalo ke komplexnímu rozvoji žáků, výuka byla směřována pro praktické využití poznatků nejen v ostatních předmětech, ale zejména v praktickém životě. Učivo bylo opakováno, důraz byl kladen na upevňování znalostí. Zvolené metody a formy práce v těchto předmětech, zejména v zeměpise, motivují žáky k masivní velmi úspěšné účasti v mnoha soutěžích.

Nad rámec svých vyučovacích hodin učitelé organizují pro žáky různé činnosti prohlubující jejich zájem a orientaci pro následující studium, např. poznávací jazykové zájezdy, sportovní zájezdy, ekologické a geologické exkurze. Nové partnerství v projektu Univerzity Pardubice *Brána vědění otevřená – BRAVO II.* umožňuje nadaným žákům školy účastnit se systematické vědecké práce formou odborné stáže. Tímto způsobem je podporována a doplňována Středoškolská odborná činnost.

Ve škole je velmi kvalitně rozvíjena část přírodovědné gramotnosti žáků, a to díky každoročnímu zapojení do projektu *Geovědy* zahrnující různé semináře, přednášky a exkurze po *Národním geoparku Železné hory*. Každoročně pedagogové připravují pro žáky školy vícedenní výběrovou geologickou exkurzi pod záštitou odborné garance. Za aktivity byla škola oceněna certifikátem *Ekologická škola Pardubického kraje 3. stupně* určeným školám a školským zařízením s velmi dobrou úrovní environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty žáků a pedagogů.

Sociální citění, charitativní činnost a občanská zodpovědnost je realizována např. s regionálním muzeem projektovou spoluprací *Po stopách budov chrudimského gymnázia* zakončenou výstavou prezentací žáků a filmovou projekcí. Charitativní koncerty níže zmíněného pěveckého sboru přispívají svým výtěžkem na léčebné výlohy nemocných dětí.

Žákům je nabízena řada aktivit v oblasti trávení volného času a práce v klubech. V letošním školním roce na základě ankety žáků byl nově otevřen výtvarný kroužek. Hudební kroužek zaměřený na africké rytmy a spirituály, který zájemce sdružil do pěveckého sboru, již vydal dva CD nosiče. Divadelní klub rozšířil svoji činnost o představení v anglickém jazyce. Zájemci o přírodovědnou a zeměpisnou oblast se mohou zapojit do přírodovědného, chemického a zeměpisného kroužku, sportovně založení žáci naopak do volejbalového, basketbalového či šachového kroužku nebo kondičního cvičení.

V navštíveném jazykovém vzdělávání zvolené metody a formy práce měly velmi kvalitní úroveň a vedly k naplnění klíčových kompetencí. Ve sledovaném vzdělávání přírodovědného charakteru včetně matematiky měli žáci největší problémy ve fyzice. Různé vyučovací metody byly v hodinách tohoto zaměření použity spíše ojediněle. V hospitovaném vzdělávání zeměpisu a informatiky a výpočetní techniky převažovaly metody a formy práce rozvíjející požadované kompetence k naplnění profilu absolventa.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Žáci školy se průběžně účastní soutěží, ve kterých v různých kategoriích dosahují významných umístění. V soutěžích v cizích jazycích a v konverzačních soutěžích žáci pravidelně obsazují alespoň jedno z prvních čtyř míst v krajském kole a dokonce ve francouzském jazyce se žák školy umístil na 1. místě v národním kole. V národním finále XIX. ročníku *Soutěže vědeckých a technických projektů středoškolské mládeže* žák školy získal 2. místo. V zeměpisné soutěži *Eurorebus* žáci školy zaznamenávají velké úspěchy, v loňském školním roce celkem sedm tříd postoupilo do celostátního kola a jejich odměnou byl zahraniční zájezd. V roce 2011 získala žákyně školy ocenění *Mladý talent* za práci ve středoškolských olympiádách a ve středoškolské odborné činnosti, totéž ocenění v následujících dvou letech získal žák školy a navíc obdržel uznání *České hlavičky*. Oba žáci byli oceněni primátorkou Města Pardubice a náměstkyní hejtmana Pardubického kraje. Další výborná umístění získávali žáci školy v matematické, biologické, ekologické a chemické olympiádě a ve sportovních soutěžích.

V rámci ukončování vzdělávání maturitní zkouškou v roce 2013 byla úspěšnost žáků v jarním zkušebním období necelých 99 %, z čehož bylo cca 36 % žáků, kteří prospěli s vyznamenáním. Žák, který neprospěl v jarním zkušebním období, úspěšně ukončil vzdělávání v podzimním zkušebním období. Vedení školy rovněž sleduje vývoj ve výsledcích v rámci společné i profilové části maturitních zkoušek porovnáním výsledků z minulých let. Škola také například pravidelně každoročně provádí testování žáků z oblasti finanční gramotnosti, a to zejména na vyšším stupni gymnaziálního vzdělávání.

Někteří žáci školy dosáhli v různých vzdělávacích oblastech významných výsledků v soutěžích a ocenění. Výsledky u maturitních zkoušek jsou nadstandardní.

Závěry

- a) Silné stránky školy a další pozitivní zjištění:
 - materiální i personální zázemí odpovídající potřebám pro naplňování ŠVP,
 - realizace projektové činnosti především s pomocí finančních prostředků EU,
 - úspěšnost žáků v soutěžích.
- b) Na místě neodstranitelné nedostatky:
 - nesoulad ŠVP s RVP příslušného oboru vzdělání zejména v rozpracování vzdělávacího obsahu (učiva), resp. i v úplnosti očekávaných výstupů.
- c) Slabší stránky školy:
 - rezervy v mezinárodní spolupráci.
- d) Návrhy na zlepšení stavu školy:
 - odstranit nesoulad mezi RVP a ŠVP.
- e) Vývoj školy od poslední inspekční činnosti:
 - od minulé inspekční činnosti došlo ke změně na pozici ředitele školy a ke kvalitativnímu posunu zejména v materiální oblasti.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, požaduje do 31. 8. 2014 odstranění zjištěných nedostatků (soulad ŠVP s RVP) podle Závěrů písm. b) a zaslání zprávy o odstranění.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 11. 4. 2014
2. Platné školní vzdělávací programy
3. Výroční zpráva školy za školní rok 2011/2012 a za školní rok 2012/2013
4. Koncepce dalšího rozvoje školy
5. Plán kontrolní činnosti ředitelky školy ve školním roce 2013/2014
6. Doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků, kteří se ve školním roce 2013/2014 podílejí na vzdělávání žáků
7. Rozvrh hodin tříd ve školním roce 2013/2014
8. Třídní knihy platné pro školní rok 2012/2013 (náhodný výběr)
9. Třídní knihy platné pro školní rok 2013/2014 (náhodný výběr)
10. Školní řád, čj. GJR/25/2012, s účinností ode dne 1. 2. 2012, doklady o prokazatelném seznámení zaměstnanců a žáků se školním řádem
11. Výchovné poradenství a práce školního metodika prevence sociálně patologických jevů – dokumentace a evidence (doklady bez bližšího určení)
12. Materiály k bezpečnosti práce a ochraně zdraví (doklady o školení, revizní zprávy, záznamy o úrazech, protokol o prověrce bezpečnosti a ochrany zdraví apod.)
13. Doklady k ukončování vzdělávání maturitní zkouškou v roce 2013 a k přijímání žáků v roce 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

RNDr. Antonín Müller, školní inspektor

RNDr. Antonín Müller v. r.

Ing. Jan Černý, školní inspektor

Ing. Jan Černý v. r.

Bc. Lenka Koutníková, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Koutníková v. r.

Ing. Michaela Vachunová, školní inspektorka

Ing. Michaela Vachunová v. r.

V Pardubicích dne 12. 5. 2014

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Klára Jelinková, ředitelka školy

Mgr. Klára Jelinková v. r.

V Pardubicích dne 15. 5. 2014

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.